Lietas arhīva Nr. K77-2822-23/116
ECLI:LV:RPT:2023:0927.11520094222.1.S

**SPRIEDUMS**

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2023. gada 27. septembrī

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Elīna Leitāne,
piedaloties prokuroram Igoram Kobzevam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 25. novembrim*) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē, šādos apstākļos.
/pers. A/ /datums/ap pulksten 20.56, atrodoties alkohola ietekmē, ar alkohola koncentrāciju asinīs 0,59 promiles, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kas noteiktā kārtībā nav iegūtas, vadīja transportlīdzekli "/TL marka/", valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, Rīgā, pa /nosaukums/ ielu no /nosaukums/ ielas puses /nosaukums/ielas virzienā.
Tādējādi /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 25. novembrim*) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

**Motīvu daļa**

[2] Iztiesāšanas laikā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā līdz 2022. gada 25. novembrim*) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņiem pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.
[2.1] Prokurors uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka ir konstatējami visi Kriminālprocesa likuma 499. pantā minētie priekšnoteikumi lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes.
[2.2] Tiesa, izskaidrojusi procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam, nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā līdz 2022. gada 25. novembrim*) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu; pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes neradās šaubas par apsūdzēto vainīgumu viņiem izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā.
[2.3] Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. A/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā līdz 2022.gada 25. novembrim*) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.
[2.4] Ievērojot pieņemto lēmumu – neveikt lietā pierādījumu pārbaudi – tiesa atzīst ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527. panta trešajai daļai, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.
[3] Krimināllikuma 5. panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.
Krimināllikuma redakcijā, kas bija spēkā uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi, noteikts, ka par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.
[4] Krimināllikuma 46. panta otrā daļa noteic, ka, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.
[4.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu /pers. A/ izdarītais Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums. No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir apdraudējis sabiedriskās drošības intereses mehānisko transportlīdzekļu kustības jomā, papildus apdraudot sabiedrības locekļu dzīvību un veselību.
[4.2] Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā personību raksturojošos datus pēc lietas materiāliem, kā arī uzklausot apsūdzētā sniegtos paskaidrojumus, noskaidrots: ka /pers. A/ ir dzimis /datums/, Rīgā, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, ieguvis vidējo izglītību, neprecējies, apgādībā nepilngadīgs bērns, pirms apcietinājuma algotu darbu nestrādāja. Apsūdzētajam pēc motocikla avārijas ir pastāvīgas muguras sāpes, kas liedz strādāt fizisku darbu, taču invaliditāte nav noteikta, hroniskas saslimšanas un atkarības nav. /pers. A/ ir konstatēti administratīvie pārkāpumi, iepriekš vairakkārt sodīts, pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta spriedumu par Krimināllikuma 175. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu. Spriedums stājies spēkā 2023. gada 5. septembrī. Sods nav izciests, sodāmība nav dzēsta.
[5] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantu un lai sasniegtu Krimināllikuma 35. pantā noteiktos soda mērķus, it īpaši, lai sodītu vainīgo personu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un panāktu, lai apsūdzētais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, ņemot vērā katra noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību un to, ka apsūdzētais iepriekš ir vairākkārt sodīts,

tajā skaitā par noziedzīgu nodarījumu narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgas aprites jomā un mantiska rakstura noziegumiem, bet, neskatoties uz iepriekš piemērotajiem sodiem, tostarp brīvības atņemšanas veidā, apsūdzētais nav mainījis savu attieksmi pret likumu ievērošanu un turpina izdarīt noziedzīgus nodarījumus, /pers. A/ ir nosakāms sods par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu brīvības atņemšanas veidā, piemērojot arī normas sankcijā paredzēto obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

[5.1] Izvērtējot /pers. A/ fizisko un psihisko stāvokli, kā arī sociālo un tiesisko statusu, tiesa secina, ka apsūdzētais ir persona ar izteikti zemu subjektīvās uzvedības kontroles līmeni, tā kā konstatējams, ka apsūdzētais ir iepriekš vairakkārt sodīts par mantiska rakstura, kā arī par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgas aprites jomā, jaunu tīšu mazāk smagu noziegumu šajā lietā ir izdarījis nedzēstas sodāmības laikā, kas norāda uz to, ka iepriekš piemērotie sodi, tostarp arī alternatīvie sodi, apsūdzēto nav atturējuši no jaunu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, līdz ar to nav bijuši pietiekami efektīvi un personībai atbilstoši, tā kā nav sasnieguši Krimināllikuma 35.pantā definētos ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumus, ko pamato soda efektivitātes kritērijs – recidīvs. Tiesas ieskatā apsūdzētais klaji ignorē likumu prasības, nostādot savas intereses augstāk par sabiedrības interesēm, tādējādi demonstrējot savu nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu kopumā. Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*Sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018. gada 19. jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J- 348/2018*).

[5.2] Tiesa atzīst, ka tikai apsūdzētā brīvības ierobežošana uz laiku sasniegs soda mērķi, kas, samērojot /pers. A/ tiesību aizskārumu ar sabiedriskās drošības interesēm, ir attaisnojams un pie konkrētajiem apstākļiem pieļaujams sods, kā arī atbilstošs ne vien soda represīvo, bet arī preventīvo mērķu sasniegšanai. Tādējādi, ievērojot Krimināllikuma 46. panta ceturtās daļas prasības, brīvības atņemšanas soda piemērošana apsūdzētajam par mazāk smagu noziegumu izdarīšanu ir atbilstoša. Izvēlētais soda veids ir adekvāts konkrēto noziedzīgo nodarījumu apstākļiem un atbilstošs /pers. A/ personībai.

[6] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru par katru noziedzīgo nodarījumu, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[6.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli noziedzīgajā nodarījumā atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

[6.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli katrā noziedzīgajā nodarījumā tiesa atzīst to, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

[6.3] Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

[7] Ievērojot to, ka apsūdzētajam noziedzīgajā nodarījumā ir atzīts viens atbildību mīkstinošs un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, tad tiesa, ņemot vērā soda noteikšanas vispārīgos principus un Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 15. punktā norādīto rekomendāciju, kas noteic, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams šādus apstākļus nekonstatējot, secina, ka apsūdzētajam par izdarīto mazāk smagu noziegumu ir nosakāms brīvības atņemšanas sods uz 4 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 gadiem.

Ievērojot Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus, Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi, izvērtējusi visus apstākļus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir noteikti atbilstoši, tiesisks, samērīgs un individualizēts sods.

[8] Krimināllikuma 50. panta piektā daļa noteic, ka tiesa nosaka galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ja pēc sprieduma spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma spēkā stāšanās pirmajā lietā, soda laikā ieskaitot sodu, kas pilnīgi vai daļēji izciests pēc pirmā sprieduma.

[8.1] /pers. A/ notiesāts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta spriedumu par Krimināllikuma 175. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu. Spriedums stājies spēkā 2023. gada 5. septembrī.

[8.2] Tiesa konstatē, ka izskatāmajā lietā noziedzīgais nodarījums izdarīts pirms minētā nolēmuma (sprieduma [8.1] punkts) spēkā stāšanās. Ievērojot minēto, /pers. A/ galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piektās daļas noteikumiem.

Tiesību doktrīnā noteikts, ka veidu izvēle, nosakot galīgo sodu, ir atkarīga no tā, kā klasificēti apsūdzētajam inkriminētie noziedzīgie nodarījumi – kā kriminālpārkāpums vai noziegums, un kāda ir nozieguma smaguma pakāpe – mazāk smags, smags vai sevišķi smags noziegums (*Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I–VIII1 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V., Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 219. lpp.*).

[8.3] Krimināllikuma 50. panta trešā daļa noteic, ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir smags vai sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet ne vairāk kā par pusi no maksimālā soda apmēra vai laika, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmuma 31. punktā ietverta rekomendācija, ka galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos.

/pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā – mazāk smaga – noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kā arī Krimināllikuma 175. panta otrajā daļā paredzētā – smaga – noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Ievērojot soda noteikšanas vispārīgos principus, kā arī ņemot vērā iepriekš minēto rekomendāciju, izvērtējusi apstākļus, kas ietekmē soda veidu un mēru, tiesa nekonstatē īpašu gadījumu, kas ļautu piemērot pilnīgu sodu saskaitīšanu, un atzīst, ka Krimināllikuma 35. Pantā definēto preventīvo soda mērķu sasniegšanas nolūkā apsūdzētajam /pers. A/ galīgais sods nosakāms, daļēji saskaitot ar šo spriedumu noteikto sodu ar sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta spriedumu, secinot, ka tādā veidā tiks sekmēta /pers. A/ tiesiskā uzvedība, kas atturēs viņu no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

[8.4] Turklāt no krimināllietas materiāliem pievienotā Rīgas pilsētas tiesas tiesneša 2023. gada 14. septembra lēmuma redzams, ka /pers. A/ aizstāts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020. gada 27. marta spriedumu (ievērojot Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 7. oktobra spriedumu) noteikto un neizciesto papildsoda daļu – probācijas uzraudzība 1 gads 1 mēnesis 27 dienas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem 28 dienām. Uz krimināllietas izskatīšanas brīdi lēmums nav stājies spēkā, līdz ar to tas nav ņemams vērā, nosakot /pers. A/ galīgo sodu.

[9] Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu un 52. panta ceturto un piekto daļu /pers. A/ soda termiņā ieskaitāms aizturēšanas un apcietinājuma laiks kriminālprocesā Nr. 11089144018, kā arī daļēji izciestais sods pēc Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta sprieduma krimināllietā Nr. 11089144018 /datums/no pulksten 07.25 līdz pulksten 17.20, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai, un no /datums/līdz /datums/.

[10] /pers. A/ šajā kriminālprocesā aizturēts netika.

[11] Ar procesa virzītāja /datums/lēmumu /pers. A/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā.

Sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā – atstājams negrozīts.

[12] Lietā atrodas Nodrošinājuma valsts aģentūras 2022. gada 6. oktobra Izdevumu aprēķins Nr. 573 administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 15550011612522 par ar izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu saistītajiem izdevumiem, kas veido procesuālos izdevumus 56,54 *euro* apmērā Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 7.[1] punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Kriminālprocesa likuma 368. panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti.

[13] Elektroniskais dokuments – DVD-R disks ar videoierakstu, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstājams glabāšanā pie krimināllietas.

[14] Lietā nav uzlikts arests mantai, par kuru būtu pieņemams attiecīgs lēmums.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu tiesa

**nosprieda**

/pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 25. novembrim*) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu, šajā spriedumā noteikto sodu daļēji saskaitot ar sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta spriedumu krimināllietā Nr. 11089144018, galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības /pers. A/, personas kods /personas kods/, noteikt – brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu 3 (trim) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu, 52. panta ceturto un piekto daļu /pers. A/, personas kods /personas kods/, soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas un apcietinājuma laiku krimināllietā Nr. 11089144018, kā arī daļēji izciesto sodu pēc Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 23. augusta sprieduma krimināllietā Nr. 11089144018 /datums/no pulksten 07.25 līdz pulksten 17.20, kas atbilst 1 (vienai) brīvības atņemšanas dienai, un no /datums/līdz /datums/.

/pers. A/, personas kods /personas kods/, piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atstāt negrozītu līdz spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods 27058810349, valsts ienākumos procesuālos izdevumus 56,54 *euro* (piecdesmit seši eiro 54 centi) apmērā par krimināllietā izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas –, un pienākumu iesniegt tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu. Iemaksas rekvizīti – saņēmējs: LR IeM Nodrošinājuma Valsts aģentūra, reģistrācijas Nr. 90009112024, saņēmēja banka: Valsts kase, TRELLV22, norēķinu konts LV86TREL2140651020000, mērķī norādot: piedziņas izdevumi krimināllietā Nr. 11520094222, /pers. A/, personas kods /personas kods/, 15550011612522, YAMAHA FJ 1100, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/.

Elektronisko dokumentu – DVD-R disku ar videoierakstu, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstāt glabāšanā pie krimināllietas

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā.

Pilns spriedums sagatavots un pieejams no 2023. gada 20. oktobra.

Tiesnese E. Leitāne